

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
БЕРДЯНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

ЗАТВЕРДЖЕНО
Рішення вченої ради
Факультету психолого-
педагогічної освіти та
мистецтв від 29.06.2022 р.,
протокол №8

**ТЕОРІЯ І МЕТОДИКА ВИКЛАДАННЯ СУЧАСНОГО
СЦЕНІЧНОГО ТАНЦЮ**

ПРОГРАМА
обов'язкової навчальної дисципліни
підготовки здобувачів I рівня вищої освіти (бакалаврського)
спеціальності 024 ХОРЕОГРАФІЯ

Запоріжжя
2022 рік

РОЗРОБЛЕНО ТА ВНЕСЕНО: Бердянським державним педагогічним університетом

РОЗРОБНИКИ ПРОГРАМИ:

кандидатка педагогічних наук, доцентка кафедри теорії та методики навчання мистецьких дисциплін, керівниця танцювального гуртка-методист
ЦДЮТ Юлія ТАРАНЕНКО

Обговорено та рекомендовано вченою радою факультету психолого-педагогічної освіти та мистецтв 29.06.2022 р., протокол № 8.

ВСТУП

Програма вивчення обов'язкової навчальної дисципліни «Теорія і методика викладання сучасного сценічного танцю» складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки здобувачів вищої освіти I рівня (бакалаврського) спеціальності 024 «Хореографія».

Предметом навчальної дисципліни є професійна підготовка фахівців до викладання джаз-модерн танцю.

Міждисциплінарні зв'язки: «Анатомія, фізіологія та безпека життєдіяльності у хореографії», «Педагогіка», «Основи академічного письма», «Психологія спілкування з практикумом», «Теорія і методика викладання класичного танцю», «Мистецтво балетмейстера», «Сучасні інформаційні технології (за професійним спрямуванням)».

Програма навчальної дисципліни складається з таких змістових модулів:

Змістовий модуль 1. Джаз-модерн танець у системі хореографічної освіти

Змістовий модуль 2. Безпека життєдіяльності у сучасному танці

Змістовий модуль 3. Види рухів та методика їх вивчення

Змістовий модуль 4. Особливості дихання під час виконання вправ джаз-модерн танцю

Змістовий модуль 5. Зміст та структура уроку джаз-модерн танцю

Змістовий модуль 6. Розігрів біля опори на уроці джаз-модерн танцю

Змістовий модуль 7. Розігрів на середині на уроці джаз-модерн танцю

Змістовий модуль 8. Розігрів у партері на уроці джаз-модерн танцю

Змістовий модуль 9. Ізоляція на уроці джаз-модерн танцю

Змістовий модуль 10. Вправи для розвитку рухливості хребта на уроці джаз-модерн танцю

Змістовий модуль 11. Просторова організація рухів. Танцювальні рівні

Змістовий модуль 12. Крос-переміщення на уроці джаз-модерн танцю

Змістовий модуль 13. Танцювальні комбінації на уроці джаз-модерн танцю

Змістовий модуль 14. Імпровізація на уроці джаз-модерн танцю. Види імпровізації

Змістовий модуль 15. Методика розробки уроку джаз-модерн танцю

Змістовий модуль 16. Презентація майбутніми фахівцями уроку джаз-модерн танцю

Змістовий модуль 17. Завдання та зміст викладання джаз-модерн танцю в хореографічних колективах

Змістовий модуль 18. Розробка та презентація сюжетного заняття із сучасного танцю

Змістовий модуль 19. Розробка заняття з сучасного танцю для дітей основного рівня навчання в ХК

Змістовий модуль 20. Презентація студентами заняття сучасного танцю для вихованців хореографічних колективів

Змістовий модуль 21. Танцювальні етюди з джаз-модерн танцю

Змістовий модуль 22. Розробка та презентація розгорнутих танцювальних етюдів на матеріалі джаз-модерн танцю

Змістовий модуль 23. Розробка колективного проєкту на матеріалі сучасного танцю

Змістовий модуль 24. Публічна презентація колективного проєкту на матеріалі сучасного танцю

Змістовий модуль 25. Лабораторії сучасного танцю

Змістовий модуль 26. Планування лабораторії сучасного танцю

Змістовий модуль 27. Розробка колективного проєкту на матеріалі сучасного танцю

Змістовий модуль 28. Публічна презентація колективного проєкту на матеріалі сучасного танцю

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

1.1. *Метою викладання навчальної дисципліни «Теорія і методика викладання сучасного сценічного танцю» є підвищення професійного рівня майбутніх хореографів, засвоєння базового рівня теоретичних знань і практичних умінь з техніки джаз-модерн танцю та методики його викладання.*

1.2. *Основними завданнями вивчення дисципліни «Теорія і методика викладання сучасного сценічного танцю» є:*

- формування уяви про особливості сучасного танцю та основні напрямки сучасної хореографії;

- ознайомлення з історією виникнення та шляхами розвитку танцювальних напрямків джаз та модерн, особливостями їх взаємодоповнення та взаємопроникнення, технічними принципами джаз-модерн танцю, термінологією;

- засвоєння основних поз, положень та видів рухів джаз-модерн танцю;

- ознайомлення з принципами побудови та структурою уроку джаз-модерн танцю, з характерними особливостями підбору музичного матеріалу до уроків;

- ознайомлення з методикою організації та проведення занять з джаз-модерн танцю в хореографічних колективах;
- ознайомлення з особливостями розвитку творчості прийомом імпровізації;
- формування вміння імпровізувати, виконувати завдання на різні види імпровізації;
- формування навичок виконання тренінгових і танцювальних комбінацій джаз-модерн танцю;
- формування умінь і навичок розробки власних тренінгових і танцювальних комбінацій та етюдів джаз-модерн танцю;
- розвиток музично-рухової координації, творчої уяви, фантазії, акторської майстерності;
- збагачення танцювального досвіду;
- пошук танцювального стилю;
- виховання танцювальної культури, прагнення до професіоналізму та інтересу до сучасного хореографічного мистецтва.

1.3. *Згідно з вимогами освітньо-професійної програми «Хореографія» студенти набувають компетентностей:*

Компетентності та програмні результати навчання за ОПП «Хореографія»

Загальні компетентності (за стандартом)

ЗК 03. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК 05. Навички здійснення безпечної діяльності.

Фахові компетентності (за стандартом)

СК 02. Здатність аналізувати основні етапи, виявляти закономірності історичного розвитку мистецтв, стильові особливості, види і жанри, основні принципи координації історико-стильових періодів світової художньої культури.

СК 03. Здатність застосовувати теорію та сучасні практики хореографічного мистецтва, усвідомлення його як специфічного творчого відображення дійсності, проектування художньої реальності в хореографічних образах.

СК 04. Здатність оперувати професійною термінологією в сфері фахової хореографічної діяльності (виконавської, викладацької, балетмейстерської та організаційної).

СК 05. Здатність використовувати широкий спектр міждисциплінарних зв'язків для забезпечення освітнього процесу в початкових, профільних, фахових закладах освіти.

СК 06. Здатність використовувати і розробляти сучасні інноваційні та освітні технології в галузі культури і мистецтва.

СК 07. Здатність використовувати інтелектуальний потенціал, професійні знання, креативний підхід до розв'язання завдань та вирішення проблем в сфері професійної діяльності.

СК 08. Здатність сприймати новітні концепції, усвідомлювати багатоманітність сучасних танцювальних практик, необхідність їх осмислення

та інтегрування в актуальний контекст з врахуванням вітчизняної та світової культурної спадщини.

СК 10. Здатність застосовувати традиційні й альтернативні інноваційні технології (відео-, TV-, цифрове, медіа-мистецтва і т. ін.) в процесі створення мистецького проекту, його реалізації та презентації.

СК 11. Здатність здійснювати репетиційну діяльність, ставити та вирішувати професійні завдання, творчо співпрацювати з учасниками творчого процесу.

СК 12. Здатність використовувати принципи, методи та засоби педагогіки, сучасні методики організації та реалізації освітнього процесу, аналізувати його перебіг та результати в початкових, профільних, фахових закладах освіти.

СК 13. Здатність використовувати традиційні та інноваційні методики для діагностування творчих, рухових (професійних) здібностей, їх розвитку відповідно до вікових, психолого-фізіологічних особливостей суб'єктів освітнього процесу.

СК 14. Здатність забезпечувати високий рівень володіння танцювальними техніками, виконавськими прийомами, застосовувати їх як виражальний засіб.

СК 15. Здатність застосовувати набуті виконавські навички в концертно-сценічній діяльності, підпорядковуючи їх завданням хореографічного проекту.

СК 16. Здатність дотримуватись толерантності у міжособистісних стосунках, етичних і добродійних взаємовідносин у сфері виробничої діяльності.

Програмні результати навчання (за стандартом)

ПР 03. Вільно спілкуватись державною мовою усно і письмово з професійних та ділових питань.

ПР 05. Аналізувати проблеми безпеки життєдіяльності людини у професійній сфері, мати навички їх попередження, вирішення та надання першої допомоги.

ПР 06. Розуміти роль культури і мистецтва в розвитку суспільних взаємовідносин.

ПР 07. Знати і розуміти історію мистецтв на рівні, необхідному для застосування виражально-зображальних засобів відповідно до стилю, виду, жанру хореографічного проекту.

ПР 08. Розуміти хореографію як мистецький феномен, розрізняти основні тенденції її розвитку, класифікувати види, напрями, стилі хореографії.

ПР 09. Володіти термінологією хореографічного мистецтва, його понятійно категоріальним апаратом.

ПР 10. Розуміти хореографію як засіб ствердження національної самосвідомості та ідентичності.

ПР 11. Використовувати інноваційні технології, оптимальні засоби, методики, спрямовані на удосконалення професійної діяльності, підвищення особистісного рівня володіння фахом.

ПР 12. Відшуковувати необхідну інформацію, критично аналізувати і творчо переосмислювати її та застосовувати в процесі виробничої діяльності.

ПР 13. Розуміти і вміти застосовувати на практиці сучасні стратегії збереження та примноження культурної спадщини у сфері хореографічного мистецтва.

ПР 15. Мати навички використання традиційних та інноваційних методик викладання фахових дисциплін.

ПР 16. Аналізувати і оцінювати результати педагогічної, асистентсько-балетмейстерської, виконавської, організаційної діяльності.

ПР 17. Мати навички викладання фахових дисциплін, створення необхідного методичного забезпечення і підтримки навчання здобувачів освіти.

ПР 18. Знаходити оптимальні підходи до формування та розвитку творчої особистості.

ПР 19. Знаходити оптимальні виконавські прийоми для втілення хореографічного образу.

ПР 20. Вдосконалювати виконавські навички і прийоми в процесі підготовки та участі у фестивалях і конкурсах.

ПР 21. Розвивати комунікативні навички, креативну і позитивну атмосферу в колективі.

На вивчення навчальної дисципліни відводиться **420 години / 14 кредитів ECTS.**

2. Інформаційний обсяг навчальної дисципліни

Модуль 1.

Змістовий модуль 1. Джаз-модерн танець у системі хореографічної освіти

Тема 1. Сучасний танець як вид хореографічного мистецтва

Тема 2. Історія виникнення та шляхи розвитку джаз-модерн танцю

Тема 3. Вклад діячів хореографічного мистецтва в теорію і методику джаз-модерн танцю

Змістовий модуль 2. Безпека життєдіяльності у сучасному танці

Тема 4. Попередження проблем безпечності в сучасній хореографії

Тема 5. Особливості першої домедичної допомоги

Модуль 2.

Змістовий модуль 3. Види рухів та методика їх вивчення

Тема 6. Основні пози та положення джаз-модерн танцю. Методика їх вивчення

Тема 7. Технічні принципи та термінологія джаз-модерн танцю

Змістовий модуль 4. Особливості дихання під час виконання вправ джаз-модерн танцю

Тема 8. Анатомія дихання. Застосування в танці

Тема 9. Зв'язок дихання з вправами джаз-модерн танцю

Модуль 3.

Змістовий модуль 5. Зміст та структура уроку джаз-модерн танцю

Тема 10. Зміст та структура уроку джаз-модерн танцю

Тема 11. Трансформація рухів класичного екзерсису на уроці джаз-модерн танцю

Змістовий модуль 6. Розігрів біля опори на уроці джаз-модерн танцю

Тема 12. Розігрів біля опори на уроці джаз-модерн танцю

Тема 13. Розробка студентами комбінації розігріву біля опори на уроці джаз-модерн танцю

Модуль 4.

Змістовий модуль 7. Розігрів на середині на уроці джаз-модерн танцю

Тема 14. Розігрів на середині зали на уроці джаз-модерн танцю

Тема 15. Розробка студентами комбінації розігріву на середині зали на уроці джаз-модерн танцю

Змістовий модуль 8. Розігрів у партері на уроці джаз-модерн танцю

Тема 16. Розігрів у партері на уроці джаз-модерн танцю

Тема 17. Розробка студентами комбінації розігріву в партері на уроці джаз-модерн танцю

Модуль 5.

Змістовий модуль 9. Ізоляція на уроці джаз-модерн танцю

Тема 18. Ізоляція. Види ізоляційних рухів на уроці джаз-модерн танцю

Тема 19. Особливості побудови комбінацій ізоляційних рухів

Тема 20. Розробка студентами комбінацій ізоляційних вправ

Змістовий модуль 10. Вправи для розвитку рухливості хребта на уроці джаз-модерн танцю

Тема 21. Рухи та вправи для розвитку рухливості хребта на уроці джаз-модерн танцю

Тема 22. Використання техніки Лестера Хортон на уроці джаз-модерн танцю

Тема 23. Розробка студентами комбінацій вправ для розвитку рухливості хребта на уроці джаз-модерн танцю

Модуль 6.

Змістовий модуль 11. Просторова організація рухів. Танцювальні рівні

Тема 24. Просторова організація рухів. Основні танцювальні рівні

Тема 25. Зразки побудови танцювальних «ланцюжків» на зміну рівнів

Тема 26. Розробка студентами власних «ланцюжків» на зміну рівнів

Змістовий модуль 12. Крос-переміщення на уроці джаз-модерн танцю

Тема 27. Види та техніка виконання рухів крос-переміщень на уроці джаз-модерн танцю

Тема 28. Зразки побудови кросових комбінацій на уроці джаз-модерн танцю

Тема 29. Розробка студентами комбінацій з переміщенням у просторі

Модуль 7.

Змістовний модуль 13. Танцювальні комбінації на уроці джаз-модерн танцю

Тема 30. Танцювальні комбінації на уроці джаз-модерн танцю

Тема 31. Зразки побудови танцювальних комбінацій різного рівня складності

Тема 32. Розробка студентами танцювальних комбінацій

Змістовний модуль 14. Імпровізація на уроці джаз-модерн танцю. Види імпровізацій

Тема 33. Імпровізація на уроці джаз-модерн танцю. Види імпровізацій

Тема 34. Застосування імпровізації у різних частинах уроку джаз-модерн танцю

Тема 35. Розробка студентами творчих імпровізаційних завдань

Модуль 8.

Змістовий модуль 15. Методика розробки уроку джаз-модерн танцю

Тема 36. Зразки побудови уроків джаз-модерн танцю

Тема 37. Розробка тренінгових комбінацій на уроці джаз-модерн танцю

Змістовий модуль 16. Презентація майбутніми фахівцями уроку джаз-модерн танцю

Тема 38. Розробка уроку з джаз-модерн танцю (базовий рівень)

Тема 39. Підбір музичного супроводу до уроку з джаз-модерн танцю

Тема 40. Презентація майбутніми фахівцями уроку джаз-модерн танцю

Модуль 9.

Змістовий модуль 17. Завдання та зміст викладання джаз-модерн танцю в хореографічних колективах

Тема 41. Завдання та зміст викладання сучасного сценічного танцю в хореографічних колективах

Тема 42. Зразки занять джаз-модерн танцю для дітей різних вікових груп

Змістовий модуль 18. Розробка та презентація сюжетного заняття із сучасного танцю

Тема 43. Розробка сюжетного заняття із сучасного танцю у ХК

Тема 44. Презентація сюжетного заняття із сучасного танцю в ХК

Модуль 10.

Змістовий модуль 19. Розробка заняття з сучасного танцю для дітей основного рівня навчання в ХК

Тема 45. Розробка план-конспекту заняття сучасного танцю для вихованців хореографічних колективів (основний рівень навчання)

Тема 46. Розробка практичної складової план-конспекту заняття сучасного танцю для вихованців дитячих хореографічних колективів (основний рівень навчання)

Змістовий модуль 20. Презентація студентами заняття сучасного танцю для вихованців хореографічних колективів

Тема 47. Відпрацювання (удосконалення) заняття сучасного танцю для вихованців хореографічних колективів (основний рівень навчання)

Тема 48. Презентація заняття сучасного танцю для вихованців хореографічних колективів (основний рівень навчання)

Модуль 11.

Змістовий модуль 21. Танцювальні етюди з джаз-модерн танцю

Тема 49. Навчальні та танцювальні етюди джаз-модерн танцю

Тема 50. Зразки розгорнутих танцювальних етюдів на матеріалі джаз-модерн танцю

Змістовий модуль 22. Розробка та презентація розгорнутих танцювальних етюдів на матеріалі джаз-модерн танцю

Тема 51. Постановка розгорнутих танцювальних етюдів на матеріалі джаз-модерн танцю

Тема 52. Презентація розгорнутих танцювальних етюдів на матеріалі джаз-модерн танцю

Модуль 12.

Змістовий модуль 23. Розробка колективного проєкту на матеріалі сучасного танцю

Тема 53. Презентація тем колективного проєкту на матеріалі сучасного танцю

Тема 54. Організація роботи над колективним проєктом

Змістовий модуль 24. Публічна презентація колективного проєкту на матеріалі сучасного танцю

Тема 55. Відпрацювання колективного проєкту на матеріалі сучасного танцю

Тема 56. Публічна презентація колективного проєкту

Модуль 13.

Змістовий модуль 25. Лабораторії сучасного танцю

Тема 57. Лабораторія сучасного танцю – творчий пошук танцівника

Тема 58. Зразки лабораторії сучасного танцю

Змістовий модуль 26. Планування лабораторії сучасного танцю

Тема 59. Планування роботи власної лабораторії сучасного танцю

Тема 60. Презентація (реклама) власної лабораторії сучасного танцю

Модуль 14.

Змістовий модуль 27. Розробка колективного проєкту на матеріалі сучасного танцю

Тема 61. Презентація тем колективного проєкту на матеріалі сучасного танцю

Тема 62. Організація роботи над колективним проєктом

Змістовий модуль 28. Публічна презентація колективного проєкту на матеріалі сучасного танцю

Тема 63. Відпрацювання колективного проєкту на матеріалі сучасного танцю

Тема 64. Публічна презентація колективного проєкту

3. Список рекомендованих джерел

Основна

1. Колногузенко Б. М., Макарова І.І. Сучасний танець та методика його викладання : конспект лекцій для студентів хореогр. від-нь мистец. та пед. вищ. навч. закл. II-IV рівня акредитації / М-во культури України, Харків. держ. акад. культури, Харків. обл. осередок нац. хореогр. спілки України. Харків: Слово, 2015. 137 с.
2. Сучасний танець. Основи теорії і практики : навч. посіб. / О. О. Бігус, О. О. Маншилін, Д. О. Кондратюк, Л. В. Мова, А. В. Журавльова, І. І. Герц, Н. П. Донченко, Н. П. Батєєва. Київ : Видавництво Ліра-К, 2017. 264 с.
3. Теорія і методика сучасного танцю: навч. посіб./ Л. Андрощук, І. Тандитна, О. Ткаченко. Умань: ВПЦ «Візаві», 2020. 126 с.
4. Тараненко Ю. П. Теорія і методика сучасного танцю: конспект лекцій для здобувачів I рівня вищої освіти. Бердянськ: Бердянський державний педагогічний університет, 2020. 55 с.
5. Неведомська Є. О., Омері І. Д., Лехолетова М. М., Тимчик О. В., Яценко С. П. Анатомія, фізіологія та безпека життєдіяльності у хореографії: навч.-метод. посіб. з питань проведення практичних робіт: для студ. небіол. спец. вищ. навч. закл. 3 вид. перероб. і доп. К. : Київськ. ун-т імені Бориса Грінченка, 2022. 49 с.

Допоміжна

6. Андрощук Л.М. Формування індивідуального стилю діяльності майбутнього вчителя хореографії. *Збірник наукових праць*. Частина 2. К.: Міленіум, 2005. С.16.
7. Благова Т.О. Формування правильного дихання у майбутніх

педагогівхореографів: навчально-методичний посібник. Полтава: ПНПУ імені В.Короленка, 2010. 79с.

8. Пастух В. В. Модерні хореографічні напрями в Галичині (20-30-ті роки ХХ століття) / Пастух В. В. К.: Знання, 1999. 41 с.
9. Кирилюк В.М. Дихання в хореографії: навчально-методичний посібник. Ніжин: НДУ ім. М.Гоголя, 2006. 99с.
- 10.Тараненко Ю. П. Розвиток художньо-творчих здібностей молодших школярів у процесі хореографічної діяльності : навчально-методичний посібник. Мелітополь : ПП Скребейко П.В., 2017. 84 с.
- 11.Шабаліна О. М. Пластичність. Мова. Тіло : монографія. М-во культури України, Харків. держ. акад. культури. Київ : ФО-П Поліщук О. В., 2017. 194 с.
- 12.Погребняк М. М. Нові напрями театрального танцю ХХ – початку ХХІ ст.: історико-культурні передумови, крос-культурні зв'язки, стильова типологія : монографія. Полтава : ТОВ «Прінтмакс», 2021. 330 с.

Інтернет-ресурси

- 1.<https://www.youtube.com/channel/UCNiDmyhLyYPrteVnyl7N5mQ>
2. <https://www.facebook.com/groups/757513074356031>
3. <https://library.bdpu.org/>

Форма підсумкового контролю успішності навчання: залік, екзамен.

Засоби діагностики успішності навчання: тестування, усні відповіді, вікторини, презентації творчих робіт, академ показ, індивідуальні та командні проекти.